

Kwestionowanie wskaźników referencyjnych a zarzuty nieważności umów kredytu – kierunki rozwoju ochrony konsumentckiej

Piotr Szymański, radca prawny

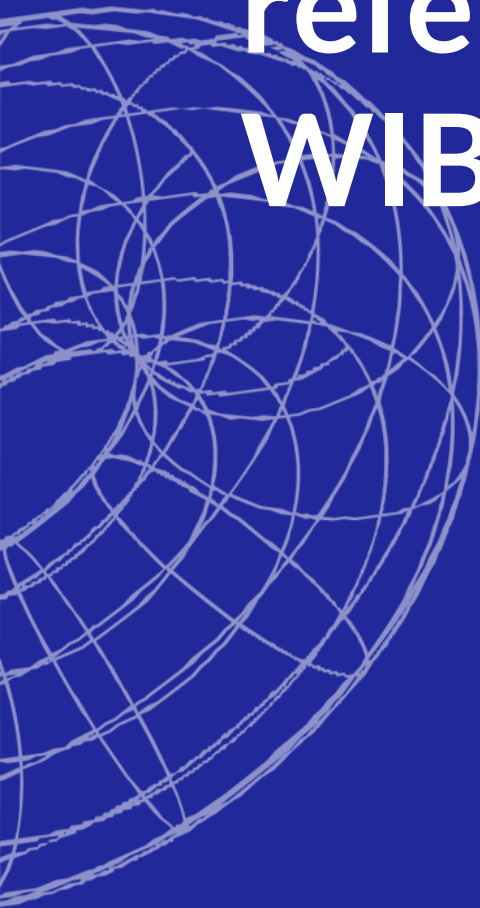
Warszawa, 14 czerwca 2023 roku

Bezpieczeństwo prawne reformy wskaźników referencyjnych – zgodność z przepisami dotyczącymi ochrony konsumentckiej

Wskaźniki referencyjne – zarządzanie ryzykiem a ochrona konsumencka

- Obecna sytuacja prawna wskaźników referencyjnych – ryzyka związane z wadami prawnymi
- Kwestia ochrony konsumenta - ujęcie retrospektywne
- Skala problemu i skutki dla całego sektora finansowego
- Krótkoterminowe korzyści a koszty społeczne
- Możliwość eliminacji ryzyk

Podstawowe zarzuty wobec wskaźnika referencyjnego WIBOR

- Zarzuty a tworzenie regulacji prawnych
- Forma zarzutów
- Zarzuty dotyczące wadliwości mechanizmu funkcjonowania wskaźnika
- Zarzuty dotyczące naruszenia przez Bank obowiązków informacyjnych

Zarzuty dotyczące wadliwości mechanizmu funkcjonowania wskaźnika

- Podatność na manipulacje
- Brak reprezentatywności (fikcyjność transakcji)
- Udział samych Banków w procesie wyznaczania jego wysokości

Zarzuty dotyczące naruszenia przez Bank obowiązków informacyjnych

Braki informacyjne w zakresie:

- mechanizmu ustalania wskaźnika WIBOR - w jaki sposób oraz na podstawie jakich danych jest on ustalany
- opisu tego mechanizmu w umowie
- okoliczności wpływających na możliwość zmiany wskaźnika

Zarzuty dotyczące naruszenia przez Bank obowiązków informacyjnych

- Nieprecyzyjność i blankietowość klauzul, odesłanie do innych dokumentów
- Rozproszenie regulacji dotyczących wskaźnika WIBOR, które znajdują się w wielu zewnętrznych pozabankowych dokumentach
- Przedstawienie mechanizmu ustalania, opartego o ściśle specjalistyczne słownictwo oraz pojęcia, własną nomenklaturę, skomplikowane wzory matematyczne

Konsekwencje naruszeń - nieważność umów kredytu

- Brak możliwości podjęcia świadomej i rozważnej decyzji dla oceny celowości i opłacalności kredytu
- Brak możliwości oszacowania potencjalnie istotnych konsekwencji ekonomicznych i ryzyk zobowiązania kredytowego
- Skutkiem uznania postanowienia za niedozwolone jest nieważność umów kredytu

Kontrargumenty wobec zarzutów kierowanych w stosunku do wskaźnika referencyjnego WIBOR

- Zgodność z przepisami prawa, potwierdzona przez KNF i Komitet Stabilności Finansowej
- Brak dowolności – ograniczenia prawne i ograniczenia ekonomiczne
- Brak naruszenia obowiązków informacyjnych – m. in. wyroki TSUE w sprawach Gomez I (3 marca 2020 roku, C-125/18) oraz Gomez II (17 listopada 2021 roku, C-655)

Kierunki rozwoju ochrony konsumenckiej

- Wykorzystywanie pozorów ochrony konsumenckiej do realizacji własnych interesów ekonomicznych
- Nieważność umowy – darmowy kredyt
- Ochrona rozumiana w niewłaściwy sposób – zjawisko pokusy nadużycia
- Ryzyka coraz dalej idącej ochrony konsumenckiej
- Realna i sprawiedliwa ochrona wszystkich stron obrotu
- Zasada przywrócenia równowagi pomiędzy stronami

Wskaźnik WIRON a ochrona konsumentcka

- Mechanizm wskaźnika WIRON – eliminacja zarzutów związanych z jego wadliwością
- Obowiązki informacyjne – ryzyka na różnym etapie procesu
- Przeciążenie informacyjne konsumenta

**Czy tak rozumiana ochrona konsumentcka
jest pułapką bez wyjścia?**

kochański Business
& partners Law Firm

METROPOLITAN

Plac Piłsudskiego 1

00-078 Warsaw, Poland

EQUAL BUSINESS PARK

Wielicka 28B, building C

30-552 Cracow, Poland

T: +48 22 326 9600

F: +48 22 326 9601

E: biuro@kochanski.pl

www.kochanski.pl